

AZ 1972. ÉVI BUDAPESTI FID KONFERENCIA ÉS FID KONGRESSZUS ELŐTT

H. Arntz

a FID alelnöke, Bonn

Amikor immár 36. konferenciájának megrendezésére kerül sor, óhatatlan, hogy rövid pillantást vessünk arra az utra, melyet a FID közel 80 éves multja során megtett.

1895. évi alapításakor nemzetközi dokumentációs szervezetről persze még nem lehetett beszélni. Dokumentációról akkor még nem esett szó, a kortársak csupán a bibliográfia fogalma alatt tudtak bármiféle, a szakirodalom hasznosításával foglalkozó munkát elképzelni. Éppen ezért elnevezése is Nemzetközi Bibliográfiai Intézet /Institut International des Bibliographie = IIB/ lett. Csupán 1931-ben került sor arra, hogy nevét Nemzetközi Dokumentációs Intézetre /Institut International de Documentation = IID/ változtassa, 1938-ban vette fel a ma is használatos Nemzetközi Dokumentációs Szövetség /Fédération International de Documentation = FID/ elnevezést.

Ma már időnként felmerül az a vélemény, hogy a "tájékoztatásügy" túlnőtt a "dokumentáción", és éppen ezért célszerű lenne új elnevezést találni vagy alkalmazni. Az új elnevezés keresése során azonban az utak elváltak egymástól, mert míg nyugaton az informatik, informatics, informatique kifejezések alatt a tájékoztatás gépesítését értik, és a kibővített dokumentációra a tájékoztatástudomány /information sciences, Informationswissenschaft/ kifejezést alkalmazzák, addig a szocialista országokban éppen az informatika kifejezést használják annak megjelölésére, amit ezelőtt világszerte dokumentációnak neveztek.* Még ma is dokumentációnak nevezik e tevékenységet Francia-

* Szerző megfogalmazásával szemben a szocialista országokban informatika alatt az információs tevékenységgel és e tevékenység eredményeivel törvényszerűségeivel és módszereivel foglalkozó tudományt értjük. /Szerk.megj./

országban, a Német Szövetségi Köztársaságban vagy Ausztriában, Latin-Amerikában éppúgy, mint Észak-Afrikában, Skandináviában, Hollandiában és számos más országban.

A FID hosszas megfontolás után úgy döntött, hogy régi nevét megtartja, ebben azonban a "dokumentáció" szónak új tartalmat kíván adni, hogy felölelje mindazt, amivel a dokumentációt az elmúlt negyven év alatt a kommunikációs elmélet, az alkalmazott nyelvészet, a számítástechnika, a felhasználók pszichológiája és szociológiája, a reprográfia, a teaurusz-kutatás és számos más tudományág gazdagította.

Visszatérve a kiinduláshoz, érdemes még röviden végigpillantani a FID-nek elnevezéseiben alapítása óta feltüntetett "nemzetközi" jellegén, illetve annak fejlődésén, valamint konferenciáinak és kongresszusainak történetén is.

Tevékenységének kezdetben csak Nyugat- és Közép-Európában, valamint Észak-Amerikában voltak még kiindulási alapjai. Az intézethez az első és így a legrégebbi tagállam, Hollandia csak 1921-ben csatlakozott. Ezt csak 1924-ben követte Németország, Franciaország és Svájc. Az intézet így a négy tagállam egyesülésével föderatív jelleget kapott.

1931 nem csupán névváltozást hozott. Ettől az évtől kezdődően lett egyetlen székhelye Hága /Hollandia/. 1929-től 1938-ig Brüsszel és Hága, 1924 és 1929 között Brüsszel és Deventer, 1924 előtt pedig Brüsszel volt a székhelye./

1959 óta a FID nemzetközi szervként Brüsszelben van bejegyezve, de csupán azért, mert Belgiumban bármilyen szervezet viszonylag egyszerűen szerezhethet törvényes státuszt.

Belgium maga - a FID alapító országa - egyébként csak 1947 óta lett tagja a FID-nek, ugyanabban az évben, mint Csehszlovákia, Finnország, az Észak-Amerikai Egyesült Államok, Dél-Afrika és Magyarország. Egy évvel később következtek Svédország, Portugália, Spanyolország, Indonéza, majd 1951-ben Japán és Jugoszlávia. Az 1924 és 1947 között eltelt hosszú idő alatt csupán három új nemzeti tag csatlakozott a FID-hez: az Egyesült Királyság 1928-ban, Dánia 1932-ben és Olaszország 1939-ben.

A tagállamok csaknem kétharmad része tehát 1972-ben - amikor a FID Budapesten ülészik - kevesebb, mint 20 éve tartozik a FID kötelékébe. Még csak ilyen rövid ideje annak, hogy a dokumentáció /megfelelő viharos gyorsasággal/ a világon elterjedt.

Mindkét szempontnak - a tagállamok összetételének és a dokumentáció világméretű elterjedésének - megfelelt tehát, hogy a FID és elődei 1895-től 1951-ig, tizennyolc konferenciájukat mindenkor Nyugat-Európában rendezték; egy olyan vonalon, amely északon Londontól és Oxfordtól kiindulva délfelé, Brüsszelen, Párizson, Kölnön és Frankfurt am Mainon, Zürichen, Genfen és Bernen, Asconán és Hágán át Rómáig vezetett /1935 és 1952/; Koppenhága tulajdonképpen már kivétel volt. 1953-ban a 20. FID-konferenciát Bécsben, azaz a szocialista or-

szágok közvetlen közelében, a 21. FID-konferenciát 1954-ben pedig már Belgrádban /Jugoszláviában/ tartották meg.

Ezt követően ismét három "nyugati" év következett, de 1959-ben Varsó és 1960-ban Rio de Janeiro már azt jelezte, hogy a FID elhatározta, konferenciát bárhol megtartja, ahol tagállamok vannak. Ezt hangsúlyozta az 1965-ben Washingtonra, 1967-ben Tokióra és 1970-ben Buenos Airesre esett választása is.

Az 1959. évi varsói 25. FID-konferencia után másodizben jön a FID a KGST országaiba. A 35. FID-konferenciát ugyanis a Magyar Nemzeti Tag meghívására 1972. szeptember 2-9. között Budapesten tartja meg.

A tizenegy konferenciányi időtartam nem jelenti azt, hogy időközben a KGST tagországokban ne lettek volna folyamatosan FID-ülések; így például csupán a FID C/3 bizottság 1959-1970 között tizenegy alkalommal ülésezett Magyarországon, Csehszlovákiában, Lengyelországban és Bulgáriában, a FID Tanácsa és Végrehajtó Bizottsága pedig Budapesten és Moszkvában tartott üléseket. A szocialista országok mindenkor adtak alelnököket vagy tanácsstagokat a FID-nek. Az UNESCO-hoz való kinevezéséig dr. LÁZAR Péter, az OMKDK /Budapest/ főigazgatója a FID alelnöke volt, őt követte ebben a tisztségében a VINITI /Moszkva/ igazgatója, Prof. A.I. MIHAJLOV. Ez idő szerint Magyarországról JÁNSZKY Lajos - a FID Magyar Nemzeti Bizottságának elnöke - a FID Tanácsának tagja; LEVAI Tamásné /az OMKDK mb.főigazgatója/ elnöke a különösen fontos FID/DC Fejlődő Országok Bizottságnak, amely a dokumentáció valamennyi kérdésének keresztmetszet-bizottsága, mivel a fejlődő országokat valamennyi kérdés érinti.*

A FID-KONFERENCIA /1972. SZEPTEMBER 2-9./

Amilyen korszerű a tartalom, amelynek a FID elkötelezte magát, ugyanolyan korszerűek azok a problémák is, amelyekkel a FID közgyűlése, a Tanács, a Végrehajtó Bizottság Budapesten foglalkozni kíván.

Ezt már maga az a tény is szavatolja, hogy a szeptember 2-9. közötti héten, amely közvetlenül az IFLA konferenciát követi, a FID valamennyi szakbizottsága ülést fog tartani /és abból a tényből következtetve, hogy ezek az ülések a FESZEK Művészklubban kerülnek megrendezésre, remélhetőleg fantáziára és intuícióra is számíthatunk/.

A Bizottságok a dokumentációs tevékenység valamennyi területét felölelik, ezt elnevezéseik is világossá teszik:

FID/DC Fejlődő országok /vezetője Magyarország/

* A FID Tanácsának tagja még W. PIRÓG /Lengyelország/ is. /A ford.megj./

- FID/II Ipari tájékoztatás /vezetője Dánia/
FID/ET Oktatás és képzés /vezetője Lengyelország/
FID/TM Elméleti gépesítési kérdések /vezetője Svédország/
FID/OM Gyakorlati gépi módszerek és rendszerek /vezetője az Egyesült Királyság/
FID/LD Dokumentációs nyelvészet /vezetője USA/
FID/RI A tájékoztatás elméleti alapjainak kutatása /vezetője a Szovjetunió/
FID/CR Osztályozás-kutatás /vezetője Dánia/

E bizottságok közül soknak vannak szekciói vagy albizottságai. Ez különösen az eddig még nem említett Egyetemes Tizedes Osztályozás területére érvényes. Az ebbe a hatáskörbe tartozó FID/CCC Központi Osztályozási Bizottság 25 szakmai bizottsága foglalkozik az ETO revíziójával és reformjával. Egy-egy szakmai bizottság az ETO egy-egy osztályának vagy alosztályának felel meg. /Pl. FID C/3 - Társadalomtudományok vagy FID C 54+66, Kémia és Kémiai Technológia, vagy FID C 621.3 Elektrotechnika/.

A problémák tömegéből csak egyre szeretnénk rámutatni: miután egy kormány megbízottakból álló konferencia az UNESCO megbízásából 1971 októberében elhatározta az UNISIST* elnevezés alatt ismeretessé vált tudományos tájékoztatási világszabvány létrehozását, sürgős feladatnak tekintjük egy olyan rendezőrendszer megalkotását, amely lehetővé teszi az "átszállást" az egyik rendezési rendszerből a másikba, azaz például egy tezaurusból a tizedes osztályozásba. Abban a meggyőződésben, hogy ez az utóbbi manapság az egyetlen valóban egyetemes osztályozási rendszer, és a felhasználók száma is messze meghaladja más osztályozási rendszerek felhasználóinak számát /hála elsősorban a Szovjetunió 1962. évi elhatározásának, amely az ETO alkalmazását a 20 000 tudományos-műszaki könyvtárban elrendelte/, a FID elhatározta, hogy egy "Standard Reference Code"-nak nevezett átfogó /vagy csucs/ osztályozási rendszert fog kifejleszteni. Az ebből a célból a CCC-ben megalakított csoport /FID/CCC/SRC/ például a FID/C3/SRC-vel a Társadalomtudományi "Standard Reference Code" Bizottsággal Budapesten nemcsak hogy együttes ülést fog tartani, hanem valószínűleg nyílt ülésen /open forum/ fogják e problémákat megvitatni.

Az a tény, hogy a FID-konferencia közvetlenül a Könyvtáros Egyesületek Nemzetközi Szövetségének /IPLA/FIAB/ konferenciája után következik, semmiképpen sem véletlen.

A két nemzetközi szervezet munkájában egyre közeledett egymáshoz, és egy brüsszeli - 1971 tavaszán - tartott közös értekezleten lehetőség nyílt a kooperációra vonatkozó elképzelések kialakítására és a közös munka konkrét tervezetnek megvitatására is. A továbbiakban a két szervezet működési területét gazdaságos módon fogja kiter-

* Ld. WYSOCKI: Az UNISIST program megvalósítási tervei - jelen szám 536. oldal

jeszteni: a FID például az eddigiekhez képest többet fog foglalkozni a szabványosítással és a statisztikával, míg az IFLA a fejlődő országok területén kíván új munkákba kezdeni.

Az IFLA és a FID rendezvényeivel egyidőben egy számszerűleg sokkal kisebb szervezet is ülést fog tartani Budapesten, a Társadalomtudományok Dokumentációjának Nemzetközi Bizottsága /CIDSS, illetve ICSSD/. E Bizottság munkája szoros kapcsolatban áll a FID C3-al, mivel ez a bizottság egy UNESCO-szerződés keretében egyezést, konkordanciát kíván létrehozni az ETO és a CIDSS két tezaurusza között /szociológia, illetve gazdaság és pénzügyek/.

Ha a Budapesten tartandó IFLA- és FID-konferenciák szellemi kereteit helyesen kívánjuk meghatározni, akkor még egy olyan eseményt is figyelembe kell vennünk, amely 1972. augusztus 21-23. között Genfben zajlik le. Genfben konferenciát - "Nemzetközi szimpózium az ENSZ és más kormányközi szervezetek dokumentációjáról" - rendeznek az Egyesült Nemzetek és más kormányzati szervezetek ágazatainak dokumentációjáról. Ezekhez ugyan az IFLA és a FID nem tartoznak, mert nem kormányközi szervek, de mindkét Szövetség szorosan kapcsolódik az Egyesült Nemzetek valamennyi "családjának" dokumentációs tevékenységéhez és a genfi konferencia végrehajtóbizottságának is tagjai. A genfi konferencia időpontját olyképpen határozták meg, hogy résztvevői közvetlenül Budapestre utazhassanak. Egyébként ezt a szimpóziumot is Budapesten lehetett volna rendezni, ha igen fontos adminisztratív okok nem szóltak volna az Egyesült Nemzetek genfi palotájának kiválasztása mellett /és természetesen a szervezőknek az a megértése, hogy Magyarországot a turizmus főszezonjának kellős közepén ne fosszuk meg a dokumentáció miatt további szállodai szobáktól!/.

A FID-KONGRESSZUS /SZEPTEMBER 11-14./

Ma már nem könnyű olyan kongresszusi témát találni, amelynek fontossága és sürgőssége vitathatatlan: mert amíg a dokumentalisták számos országban 1950-ig, másokban még a hatvanas évekig is "magányos farkasok" voltak, addig ma a dokumentáció divatossá vált, és a jól szervezett rendezvények sikere biztos. Így volt ez a tájékoztatótudomány tárgykörében 1971. augusztus 28 - szeptember 4. között Tel Aviv-ban rendezett nemzetközi kongresszus esetében, valamint a tájékoztató tevékenység oktatása tárgykörében Rómában 1971. november 14 - 19. között rendezett nemzetközi konferencia esetében is. Az 1970-ben Buenos-Aires-ben rendezett FID-kongresszus a dokumentáció felhasználói számára is nagy sikert aratott, elsősorban természetesen a latin-amerikai kontinens számára szolgált sok hasznos tanulással. Az UNESCO által szervezett már említett UNISIST-konferencia /1971. okt.4-9./ és a több év óta folyó előkészítő munkálatok tükrében világhossá vált már, mennyire döntő jelentőségű egy "világméretű rendszer" számára, hogy elősegítse a kicsiny és iparilag még fejlődő országok bekapcsolódását a világméretű hálózatba, méghozzá oly módon, hogy nem csupán annak a hasznát élvezzék, hanem kívánatos partnerekké is fejlődjenek. Eppen ezért a FID közgyűlése 1970. szeptember 18-án Buenos-

Aires-ben a következő kongresszus fő témájának ezt a problémát választotta.

A kisebb és iparilag kevésbé fejlett országoknak a világméretű dokumentációs tevékenységben és az információcserében való részvételével foglalkozó témának két összetevője van. Kis országok lehetnek iparilag fejlettek, sőt magasan fejlettek, és mégis hasonló problémáik lehetnek, mint a fejlődő országoknak például akkor, ha nemzeti nyelvük elterjedése erősen korlátozott /Magyarország, Finnország stb./ és ennek következtében például saját nyelvekre való fordításokra és saját nyelvükről az UNESCO által általában használatos közös nyelvekre való fordításokra aránytalanul sokat kell költeniök. Ezért a kongresszus valamennyi szekciójában az előadások és viták egy része ilyen, nem a fejlődő országok közé tartozó "kisebbségi országok" problémáival foglalkozni.

A kongresszust négy szekcióra kívánjuk felosztani, melyek mindegyike egy teljes napot vesz igénybe.*

Megvitatásra kerül a kongresszusra benyújtott valamennyi írásos anyag is a tematikának megfelelő napon. A viták - melyekre már az első napon is három ízben elég sok időt szánnak - az eddigi tapasztalatok szerint minden bizonnyal magas színvonalúak lesznek; ezt a tapasztalt résztvevők személye mellett a széles dokumentumbázis is biztosítja. A kongresszus rendezői világosan tudják, hogy ilyen viták nélkül egyáltalában nem lenne értelme ilyen széles tárgykörű kongresszusok rendezésének. A nemzetközi dokumentációs tevékenység lényeges tartalmi elemei a folyamatosan megjelenő kiadványok révén megismerhetők és nyomon követhetők. Lényegbevágó haladást osupán a szakemberek egymás közötti beszélgetéseitől, vitáitól várhatunk, amelyeknek az ilyen jellegű kongresszusok kellő fórumai. Együttal remélhető, hogy itt a megfelelő utánpótlás is jelentkezik a nemzetközi kooperáció számára.

A második és a harmadik kongresszusi napon a FID két további testülete lép a színre: a FID két regionális bizottsága a FID/CLA /Latin-Amerikai Bizottság/ és a FID/CAO /Ázsiai és Óceániai Bizottság/. A FID tevékenységének kiszélesedésével a Föld egyre távolabbi részeire és Európától térben oly messze eső tagállamokra, mind Indonézia vagy Chile, világossá vált, hogy az irányítás és a felelősség egy részét ezekbe a régiókba kell helyezni, ha a legnagyobb hatékonyságot kívánjuk elérni. A latin-amerikai dokumentalisták energiájának és lelkesedésének köszönhetően már 1960-ban sikerült a FID/CLA Latin-Amerikai Bizottság megalakítása akkor, amikor a világnak ezen a részén a dokumentáció még éppen csak szervezés alatt állt. Ennek elnökségét ez idő szerint az IBBB /Instituto Brasileiro de Bibliografia e Documentação = Brazil Bibliográfiai és Dokumentációs Intézet/ Rio de Janeiro-ban látja el. E bizottság munkája jelentős szerepet játszott abban, hogy a dokumentáció Közép- és Dél-Amerikában ennyire fejlődött. Ha Budapesten szeptember 12-én és 13-án a harmadik világ problémáiról fogunk beszélni, akkor az erről a kérdéstről szóló előadók remélhetőleg gyakorlati tapasztalataikat fogják ismertetni, mindazokat, amelyeket ezen a téren szereztek.

* Ld. A FID 1972. évi magyarországi Ulései - jelen szám 549. oldal

Ugyanigy a FID/CAO is be fog számolni munkájáról. Már az elnevezésből is kitűnnek az összehasonlíthatatlanul nagyobb nehézségek, mert a földrajzi távolságok mellett - Libanontól Ausztráliáig - nyelvi problémák is felmerülnek, amelyek nem csupán a beszédre és a megértésre vonatkoznak, hanem a közös kiindulási pont hiányára is. Ez pedig az egész latin-amerikai térségben azonos, és így e területen a regionális kooperáció számára összehasonlíthatatlanul jobb légkört biztosít.

Ennek ellenére a 33. FID-konferencia /1967, Tokio/ hatására 1968-ban létre lehetett hozni a FID/CAO Ázsiai és Óceániai Bizottságot, melynek elnökségét ez idő szerint a JICST/Japán Tudományos és Műszaki Tájékoztatásügyi Központ Tokio/ látja el. A tagállamokhoz tartoznak - éppúgy mint Latin-Amerikában például Brazília és Kuba - politikailag annyira különböző országok, mint a Koreai Köztársaság /Dél-Korea/ és a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság /Észak-Korea/, Izrael és Szíria, de tagja a Bizottságnak a Szovjetunió is, amelyet ugyan semmiképpen sem nevezhetünk ázsiai államnak, de az Uralon túli területeivel erőteljes hatást gyakorolhat az ázsiai dokumentációs eseményekre.

A CIA és a CAO előadásain kívül szeptember 12-én és 13-án négy-négy szakmai előadást tartanak, amelyek más területek kis iparosított országainak és a fejlődő iparral rendelkező országainak problémáira vonatkoznak. Itt természetesen nemcsak Afrikára gondolunk, mert ki tagadná azt, hogy Európában is vannak még fejlődési problémák; vagy őszintén szólva, hogy számos európai ország sok tanulságot vonhat le abból, hogyan oldották meg tájékoztatási problémájukat a harmadik világ államai.

A harmadik napon /szeptember 13-án/ az általános tematika: A nemzetközi kommunikáció akadályainak leküzdése /ugyanolyan szervezésben, mint szeptember 12-én, és ugyancsak négyeszeri vitalehetőséggel/. Amikor "akadályokról" beszélünk, akkor általában a nyelvi korlátokra gondolunk, és ugyanakkor nagy szerepet játszik az idiómák különbözősége is. Ez azonban csak egyetlen egy szempont, számos más tényező, a mentalitás, az általános képzés, a műszaki felszereltség, a közlekedési lehetőségek, a politikai viszonyok, a gazdasági helyzet, megfelelően képzett szakemberek száma - és mindezzel még nem merítettük ki az összes tényezőt, - közrejátszhat abban, hogy korlátok képződjenek a kommunikáció útjában, amely nélkül pedig nem létezik nemzetközi kooperáció.

A kongresszus résztvevői közül néhányan talán meglepetéssel fogják tapasztalni azt a természetességet, amellyel a FID és nemzeti tagjai a szoros és baráti nemzetközi kooperációra számítanak. Ez a szervezet már két világháborút túlélt, és így tapasztalatok tekintetében legtöbb partnerét felülmúlja. Fennállásának elmúlt 77 esztendeje alatt nehéz éveket is átélt; vezetői között azonban mindenkor olyan személyeket találtunk, akik tisztában voltak azzal, hogy a tájékoztatási problémák nem ismernek országhatárokat. Egy olyan ország, amely azt kísérli meg, hogy tájékoztatási politikájában elszigetelődjék, a többi országnak nem fog sok kárt okozni, de saját maga sok hátrányt fog szenvedni. A FID ezen meggyőződése a tagállamokban nemcsak

nyitott kapukra talált, hanem harcostársakat is szerzett, akik ugyan-
 úgy kiálltak a világméretű kooperáció mellett, mint maguk a FID vezetői.
 Ennek az lett a következménye, hogy a FID nemzeti tagjai között és különösen a szervezet vezető testületeinek tagjai között nagymértékű kölcsönös bizalom és barátság alakult ki. Amikor számos politikuskus még azon a nézeten volt, hogy "hidegháború" van, a FID már rég a holnap - remélhetőleg békésebb - világát építette.

E megjegyzések már az utolsó nap /szeptember 14./ tematikájához vezetnek bennünket, amelyet a társadalomtudományok területén lehetséges nemzetközi tájékoztatásügyi együttműködésnek szentelünk.

Ugy vélem, hogy ez több, mint a teljességre való törekvés. A világ döbbenetes gyorsaságu iparosodása, amit a természettudományos kutatási eredmények céltudatos alkalmazása eredményezett, e szakterületek nagyfokú tiszteletéhez vezetett és azzal a következménnyel járt, hogy a dokumentáció több mint két évtizeden keresztül lényegében természettudományos-műszaki dokumentáció volt.

E téren az elmúlt két-három évben döntő fordulat állt be. Talán azt is mondhatjuk, hogy e fordulat a természettudományoknak és a technikának arra a csődjére vezethető vissza, amit világosan mutat például az ember és a környezet problematikája is. Az emberek szerényebbek lettek, belátták, hogy a műszaki tökéletesítések és ujitások alkalmazásának következményei, részben és korlátozott mértékben előreláthatók ugyan, szociális kihatásuk azonban alig jósolható meg előre.

Az olyan tárgyszavak, mint szmog, visszennyeződő, az ivóvizek mérgezése és még számos más ilyen fogalom valamennyi hatóság, hivatal és üzem felelős vezetőiben felkelti az igényt egy olyan tájékoztatás iránt, amely a jövő kilátásait tükrözi. Amennyiben ilyen információk egyáltalán megszerezhetők, akkor ez csupán az emberi ismeretek és tevékenységek valamennyi területe alapján lehetséges: gazdaság és jog, társadalmi viszonyok, politika, orvostudomány, táplálkozástudomány stb. és természetesen legtágabb értelemben mindaz, amit természettudományok és technika címszó alatt foglalunk össze.

Arról van tehát szó, hogy a fent említett széles spektrum egészében a felelős személyek számára megfelelő információk álljanak rendelkezésre, ha döntést kell hozniok. Hogy ennek a követelménynek eleget tehesünk, elsősorban a dokumentáció azelőtt mostohagyerekként kezelt területét, a társadalomtudományi dokumentációt kell kellő szintre emelni, olyan szintre, amelyet eddig előnyben részesített szomszédos tudományágai, a természettudományok és a technika, már részben elértek.

A negyedik kongresszusi nap tehát logikusan illeszkedik abba a nagyméretű kísérletbe, - mert ebben a gyorsan változó világban minden kongresszus csupán kísérlet lehet - melynek célja új álláspontok meghatározása, további törekvésekhez vezető új kiindulópontok kialakítása.

A FID Tanácsa és Közgyűlése teljesen tisztában volt azzal, hogy mit jelent egy /földrajzilag! / kis ország számára az a tény, hogy

egy FID-konferenciának és FID-kongresszusnak vendéglátója. Akkor, amikor örömmel és tiszta lelkiismerettel elfogadta Magyarország meghívását, figyelembe vette Magyarország eddigi teljesítményeit a dokumentáció terén, a magyarok szervező készségét és nem utolsósorban a magyar nemzeti tag lelkes hozzáállását.

ARNTZ, H.: Before the 1972 FID Conference and Congress in Budapest

The author, Vice-President of FID, gives a summary on the history, development and international character of FID in connection with the FID Conference and Congress to be held in Budapest during September 1972. Describes how the number of FID national members increased in the last 50 years and what kind of new motives were given by the activity of socialist countries regarding places of congresses as well as division of labour in the Federation, Lists the working committees and summarizes their activities.

The themes of the Budapest Conference and Congress are presented as well as the various official programmes. The timetable is also outlined. The Congress deals with documentation problems in small and less industrialized countries.

The FID meetings - organized in connection with the International Book Year - will be held immediately after the IFLA Conference in August. So, members of the two international organizations and their representatives will have opportunity for direct personal contacts and for exchange of experiences.

International organizations for documentation and information invited to the Congress are also dealt with, with special regard to their activities included in the programme. Detailed information is given on the two FID regional commissions: the Latin American Commission /FID/CLA/ and the Commission for Asia and Oceania /FID/CAO/.

Finally it is explained why the last FID General Assembly /Buenos Aires, 1970/ decided to held the next Conference in Budapest.

ARNTZ, H.: В преддверии будапештских Конференции и Конгресса МФД 1972 г.

Автор, вице-президент МФД, в связи с проводимыми в Будапеште в сентябре 1972 г. Конференцией и Конгрессом МФД, дает информацию прежде всего о прошлом МФД, о формировании и становлении действительно "международной" этой организации. Рассказывается о том, как расширился круг национальных членов за последние 50 лет, какие новые мотивы выявились в связи с появлением социалистических стран, как в отношении выбора мест проведения конгрессов, так и в разделении труда в области деятельности Федерации. Уделяется внимание деятельности специальных комитетов МФД, перечисляются таковые и дается подробное описание их работы.

Также подробно излагается тематика будапештских Конференции и Конгресса, которая посвящена проблематике информации в малых, но имеющих несколько развитую промышленность, и развивающихся стран, а в некоторой степени затрагивается и программа, и вопрос распределения времени.

Упоминается о том, что мероприятие проводится непосредственно после намеченной на август месяц конференции ИФЛА, которая посвящается международному году книги и году чтения, что дает возможность провести непосредственный обмен опытом между членами обеих международных организаций.

Упоминается также о приглашенных на конгресс международных информационных организациях, о том, что их роль будет освещена в планируемых докладах. Отдельно говорится о двух региональных комитетах МФД, а именно Комитете Латинской Америки (МФД/КЛА) и Комитете Азии-Океании (МФД/КАО).

Наконец, описывается, почему именно было решено на последней сессии МФД в Буенос-Айресе в 1970 г. провести следующий Конгресс в Будапеште.

ARNTZ, H.: Einleitend zur FID-Konferenz und zum FID-Kongress 1972 in Budapest

Verfasser, als Vizepräsident der FID bietet aus dem Anlass der im September 1972 in Budapest stattfindenden FID-Konferenz und FID-Kongresses Informationen über die Entstehung und Vergangenheit der FID und darüber, wie diese zu einer wahrhaftig "internationalen" Organisation geworden ist. Er beschreibt, wie in den vergangenen 50 Jahren die Zahl der nationalen Mitglieder der FID gestiegen ist, welche neuen Motive mit dem Auftreten der sozialistischen Länder, sowohl in der Wahl des Ortes der Kongresse als auch in der Aufteilung der Arbeit des Verbandes zu beobachten sind. Es wird die Tätigkeit der Fachausschüsse der FID, mit Aufzählung der einzelnen Fachkommissionen, eingehend erörtert.

Die Thematik der in Budapest veranstalteten Konferenz und des Kongresses, die die dokumentalistischen Probleme der kleineren Länder mit entwickelter Industrie und der Entwicklungsländer umfasst, ist ausführlich beschrieben und auch das Programm und die Zeiteinteilung sind angedeutet.

Es wird erwähnt, dass diese Veranstaltungen unmittelbar nach der im Zeichen des Internationalen Buchjahres und des Jahres des Lesens gehaltenen IFLA-Konferenz im August, an diese anschliessend stattfinden werden, so dass den Mitgliedern der beiden internationalen Verbände Möglichkeiten zum persönlichen Erfahrungsaustausch geboten sein werden.

Die zum Kongress eingeladenen internationalen Organisationen des Informationswesens und ihre in den Vorträgen bekanntzumachende Tätigkeit sind ebenfalls angeführt. Zwei regionale Ausschüsse der FID, das latein-amerikanische Komitee FID/CLA und das Komitee für Asien-Ozeanien FID/CAO sind besonders hervorgehoben.

Abschliessend wird mitgeteilt, warum die letzte, in 1970 in Buenos-Aires gehaltene Generalversammlung der FID entschieden hat, Budapest zum Schauplatz des nächsten FID-Kongresses zu bestimmen.

A Tudományos Tájékoztatás Elmélete és Gyakorlata c. sorozatban jelenik meg

Dr. TARNÓCZI Lóránt: Fordítástechnika. /Műszaki-gazdasági fordítások idegen nyelvről magyarra./

Magyarországon - becslések szerint - mintegy 4-5000, idegen nyelveket ismerő szakember foglalkozik nem szépirodalmi jellegű szövegek fordításával. A magyar nyelv elszigeteltsége miatt sok a belföldön idegen nyelvre fordított szöveg is, de a fordítások többsége idegen nyelvről magyarra készül.

Sajnos a kétnyelvű szótárakon kívül egyéb elméleti vagy gyakorlati segédeszköz alig áll a fordítók rendelkezésére. Ezt a hiányt kívánja az OMKDK részben pótolni e gyakorlati kézikönyvvel, amely az idegen nyelvről magyarra dolgozó műszaki-gazdasági fordítóknak nyújt segítséget.

E kiadvány az angolból, németből és franciából magyar nyelvre készülő szakfordítások problémáit tárgyalja, továbbá közli SZABÓ György tanulmányát az oroszról magyarra készített fordítások főbb nehézségeiről és megoldási lehetőségeiről.

A kiadvány irányára: 56.-Ft.

Megrendelhető:

ORSZÁGOS MŰSZAKI KÖNYVTÁR ÉS
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Kereskedelmi Igazgatóság
Budapest, 8. Postafiók 12.